

**Рівненський державний
гуманітарний університет**

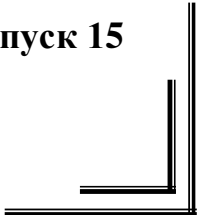

**Актуальні питання
психологічної науки**

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 15

Рівне - 2021

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. Рівне, 2021. Вип. 15. 140 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Воробйов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Павелків В.Р. – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету РДГУ;

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, академік АВШ, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ, перший проректор РДГУ;

Хупавцева Н.О. – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Савицька О.Г. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Друкується за рішенням вченої ради РДГУ (протокол № 12 від 29 грудня 2021 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2021

Список використаних джерел:

1. Агаджанян Н.А. Адаптация и резервы организма / Н.А. Агаджанян. – М. : ФиС, 1982. – 176 с.
2. Адаптивність та адаптаційні можливості [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL : <http://studentam.net.ua/content/view/10798/86/> . – Назва з екрана.
3. Практикум по психології здоров'я / Под ред. Г.С. Никифорова. – СПб: Питер, 2005. 351 с.

УДК 159.9.07

**ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ САМОЕФЕКТИВНОСТІ
МОЛОДІ****Бернік Анна, здобувачка ОС «бакалавр» РДГУ***Керівник: Главінська О.Д., кандидат психологічних наук, доцент*

Сьогодення ставить перед молоддю багато складних завдань, вирішення яких вимагає від неї високого рівня розвитку вольових, інтелектуальних та моральних особистісних якостей. До найважливіших варто віднести такі якості як: впевненість у собі, рішучість, самостійність, наполегливість у досягненні мети, креативність, мобільність, життєва компетентність. Усі ці риси є складовими такої психологічної властивості як самоефективність особистості.

У психології самоефективність розглядається як переконання людини у своїй здатності ефективно (успішно) діяти в тій чи іншій ситуації і діяльності, яка має для неї певну цінність. У сучасних психологічних дослідженнях рівень розвитку самоефективності виступає критерієм прогнозування успішності діяльності та побудови взаємодії між суб'єктами. Рівень самоефективності, на думку вчених, впливає на цілі і прагнення людини. Під його впливом особистість встановлює для себе цілі і визначає необхідну кількість зусиль, потрібних для їх досягнення.

Автор теорії соціального наuczіння А. Бандура вважав, що ефективне використання особистістю навіть посередніх здібностей дозволить їй досягти поставленої мети. Даний феномен, на думку автора, є специфічним конструктом самосвідомості особистості, який формується під впливом соціальних умов, ґрунтуючись на когнітивних параметрах особистості. А. Бандура акцентував увагу на тому, що самоефективність дає можливість суб'єкту соціальної взаємодії аналізувати і оцінювати свої можливості в процесі виконання діяльності, базуючись на актуальних цінностях і потребах особистості, її емоціях і, як наслідок, безпосередньо визначає

форми поведінки[1]. Таким чином, самоефективність варт розглядати як складний і багатофакторний соціально-психологічний феномен, показник розвитку готовності людини до вирішення актуальних для неї проблем та підготовки до нових.

На підставі актуальних для особистості аспектів актуалізації самосвідомості, яка обумовлює формування самоефективності, вченими виділено три її види: діяльнісна, комунікативна і особистісна [2].

Діяльнісна самоефективність - це уявлення про те, що особистість має в своєму розпорядженні необхідні знання, вміння, навички, ефективно володіє професійними технологіями, та її впевненість у тому, що вона зможе продуктивно використовувати їх у своїй діяльності.

Комунікативна самоефективність проявляється в уявленнях людини про те, що вона володіє таким комунікативним потенціалом та досвідом, який дозволяє їй бути компетентною у спілкуванні, у поєднанні з впевненістю, що вона зможе ефективно реалізувати їх у ситуаціях взаємодії з іншими людьми, використавши адекватні цим ситуаціям засоби спілкування.

Особистісна самоефективність - це поєднання уявлень про наявність у себе професійно-важливих якостей та впевненості в тому, що в ситуаціях професійної діяльності особистості вдасться актуалізувати і кваліфіковано використовувати як свій професійний інструмент складний комплекс цих якостей, що забезпечують успішність виконання поставлених перед нею задач.

У ході аналізу результатів наукових пошуків науковців щодо вікових аспектів розвитку самоефективності особистості було з'ясовано, що цей процес відбувається на усіх етапах онтогенетичного розвитку. Особливий характер розвитку самоефективності на різних вікових етапах зумовлюється соціальною ситуацією розвитку, провідною діяльністю, віковими психічними новоутвореннями особистості. Особливої актуальності феномен самоефективності набуває у період ранньої молодості, в студентському віці, коли уявлення про майбутню професію вимагають від здобувачів освіти розвитку певних індивідуально-особистісних і професійних якостей. Нова соціальна ситуація розвитку, вікові новоутворення особистісного і професійного самовизначення сприяють саморозвитку молоді, що, в свою чергу, стає підґрунтям для розвитку їхньої самоефективності. Саме розвиток самоефективності у цьому віковому періоді, як вважають О. Шпортун, З. Савчук, вплине на соціальну адаптацію молоді, їх готовність до самореалізації. Розуміння того, що конкурентоспроможність майбутнього фахівця буде залежати від комплексу розвинених навичок успішної реалізації діяльності, особистісних якостей і готовності до досягнення

вагомих результатів у професійній діяльності, сприяє формуванню у молоді потреби у самозмінах, навичок планування та реалізації задуманого, пошуку особистісних ресурсів та їх розвитку, творчого самовираження. Знання рівня розвитку складових самоефективності студентської молоді може стати важливим інструментом їх актуалізації та розвитку у процесі особистісної та професійної самореалізації [3].

Отже, самоефективність представляє собою важливу особистісну характеристику, яка проявляється у почутті власної компетентності та ефективності, а також у вірі у власні можливості справитися із поставленими перед людиною завданнями та труднощами. Вона включає в себе когнітивний, емоційний та поведінковий компоненти.

Велике значення відіграє самоефективність у студентський період життя, адже впевненість у власній ефективності та компетентності полегшує адаптацію до нових вимог закладу вищої освіти, сприяє розкриттю здібностей та можливостей студента, підвищує його наполегливість, активність, допомагає долати труднощі та добиватися поставлених цілей.

Список використаних джерел:

1. Бандура А. Теория социального научения / А. Бандура. - СПб.: Евразия, 2000. – 320с.
2. Вовк О.М. Самоефективність: сутність, структура та особливості розвитку в студентському віці / О.М. Вовк // Вісник психології та педагогіки. <https://www.psyh.kiev.ua>
3. Шпортун О. М. Психологічні особливості самоефективності осіб юнацького віку / О.М.Шпортун, З.С.Савчук // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, 2020. - № 11. - С. 88–99.

УДК 159.9.07

ПРОФІЛАКТИКА ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ МОЛОДІ

Болюх Тетяна, здобувачка ОС «магістр», 1 курс, РДГУ

Керівник: Главінська О.Д., кандидат психологічних наук, доцент

Наявність великої кількості стресогенних факторів, які відіграють як негативну, так і позитивну роль у житті людини, уже давно констатують як зарубіжні, так і вітчизняні вчені. До основних стресогенних факторів юнацького віку науковці відносять такі як соціальна оцінка, невизначеність у майбутній професії, повсякденна монотонія; деструктивна конкуренція

Зміст

Вступ	3
Артемова О. Психологічні аспекти грамотного і безпечного використання інтернету	4
Артемова О. Формування ціннісно-сислової сфери здобувачів освіти	6
Камінська О. Вплив дистанційного навчання на соціально-психологічну адаптацію першокурників	11
Романюк В. Сигнальні системи та психогенні розлади особистості	14
Рудюк О. Дослідження особистісних цінностей суб'єктів освітнього процесу у вищій школі	16
Антонюк Н. Психологічний аналіз мотиваційної готовності дитини дошкільного віку до школи	18
Бажинська Д. Адаптаційний потенціал людини: психофізіологічні аспекти	21
Бернік А. Психологічні особливості самоефективності молоді	23
Болюх Т. Профілактика емоційного вигорання молоді	25
Вітрук Д. Психологічний аналіз креативності сучасних підлітків та юнаків	28
Галушко О. Психологічна профілактика паніки та засоби її подолання	30
Глотова М. Мобінг як фактор прояву агресивності у підлітковому віці	32
Горбатюк О. Вплив міжособистісних стосунків на вирішення конфліктних ситуацій у сучасної молоді	35
Гук В. Розвиток стресостійкості у дітей молодшого шкільного віку як необхідної складової у формуванні соціальної компетентності особистості шляхом використання методів арт-терапії	38
Доля Т. Психологічні особливості проявів прокрастинації у дорослому віці	41
Зайчук Т. Виховні можливості ігрової діяльності у розвитку самостійності в дітей старшого дошкільного віку	43
Захарова Н. Теоретико-методологічні засади проблеми мотивації до лідерства у студентської молоді	46
Замківський І. Метод піскової терапії у сучасній психологічній науці	48
Калюш Р. Особливості мотиваційної сфери майбутніх психологів	55
Камінський А. Стресостійкість як професійно важлива якість психолога	57
Карпова А. Булінг в шкільних колективах: причини виникнення та методи профілактики	60
Кобзар З. Психологічні особливості емпатії студентської молоді	62
Ковтун О. Психологічні особливості поведінки підлітків у ситуаціях булінгу	64
Ковтун С. Особливості емпатійності у підлітковому віці: гендерний	

аспект.....	67
Корчак А. Психологічні особливості впливу емоційної напруги на психосоматику юнаків.....	69
Кот С. Психологічні особливості особистісної конфліктності студентської молоді.....	71
Кохно Т. Освітнє середовище як чинник розвитку стресостійкості студентів.....	73
Лапюк А. Емоційні складові стресостійкості у студентської молоді.....	75
Максимчук М. Вплив тривожності на розвиток комунікативних здібностей у підлітковому віці.....	78
Маркова І. Психологічні особливості розвитку ціннісних орієнтацій у підлітковому віці.....	80
Мартинюк Т. Дослідження темпераменту у студентської молоді.....	83
Мартинюк Т. Тривожність та психічне здоров'я особистості.....	85
Матейук О. Емпатія як психологічне особистісне утворення.....	87
Микитюк В. Теоретичний аналіз проблеми професійного самовизначення у психологічній парадигмі.....	90
Михайлюк Ю. Чинники особистісної конфліктності і способи поведінки юнаків в ситуації міжособистісних конфліктів.....	92
Мягка О. Генезис емоційного інтелекту підлітків.....	94
Новосад Т. Проблеми формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців в процесі професійної підготовки у закладах вищої освіти.....	96
Онищук Д. Мотиваційні чинники розвитку креативності у майбутніх психологів.....	99
Онищук Т. Вплив сімейних конфліктів на особистісний розвиток підлітків.....	102
Подерня Н. Індивідуально-типологічні чинники формування локус контролю.....	105
Полонська В. Спілкування і розвиток особистості.....	107
Посохова Л. Психологічні особливості ціннісних орієнтацій студентської молоді.....	108
Самойдюк А. Психологічні особливості соціальної емпатії особистості.....	110
Самчук І. Психологічні особливості виникнення та корекції особистісної тривожності у ранньому юнацькому віці.....	112
Смаглюк А. Особливості розвитку мислення у молодшому шкільному віці.....	114
Сокотун К. Розробка програми розвитку емоційного інтелекту.....	116
Стрихарчук М. Психологія розвитку міжособистісного спілкування.....	118
Ткачук Л. Психолого-педагогічні особливості навчальної неуспешності.....	

молодших школярів	124
Угнієва С. Психологічний аналіз тривожності у підлітків	126
Царук С. Мотивація та особливості навчальної діяльності у студентської молоді	129
Шоха Т. Психологічні чинники розвитку мотиваційної сфери в молодшому шкільному віці	131
Юсенко В. Роль комунікативної компетентності у розвитку лідерських якостей особистості	133
Зміст	137

Електронне видання

Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства

Випуск 15

Наукове редагування – проф.. Камінська О.В.
Відповідальний за випуск – проф. Воробйов А.М.

Формат 60x80/16. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 7,5.

вул. С. Бандери, 12, м. Рівне
Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету